

ROTTERDAM
ERASMUSBRUG
P 173
DE ROTTERDAM
P 175

must
see
shop
eat
drink
sleep
walk

8 VOORWOORD

amsterdam

14 SEE
28 SHOP
44 EAT & DRINK
58 SLEEP
64 WALK

utrecht

76 SEE
82 SHOP
88 EAT & DRINK
94 SLEEP
98 WALK

den haag

106 SEE
114 SHOP
120 EAT & DRINK
128 SLEEP

rotterdam

136 SEE
146 SHOP
154 EAT & DRINK
164 SLEEP
170 WALK

out of town

176 SEE

202 AGENDA
203 REGISTER
206 FOTOVERANTWOORDING
208 COLOFON

Voorwoord

Vergeet de tulpen. Vergeet ook de windmolens en de klompen – en de coffeeshops en het Red Light District al helemaal! Trouwens, vergeet zelfs Van Gogh en Rembrandt. Waar Nederland tegenwoordig internationaal om bekend staat, is spraakmakende architectuur en baanbrekend design. Het zijn productontwerper Marcel Wanders, architect Rem Koolhaas, couturiers Viktor & Rolf en boekvormgever Irma Boom die Nederland internationaal op de kaart zetten. Maar je moet ze alleen weten te vinden, al die sprankelende musea, winkels, restaurants, galeries en moderne monumenten. Daarom is er nu MUST. Een boek dat er nog niet was en er daarom moest komen. Met alle design en architectuur die je *gezien* moet hebben. Ook als je al elk weekeinde de trending tentoonstellingen of shopping hotspot afloopt.

In MUST is het beste wat Nederland heeft te bieden op het gebied van design en architectuur overzichtelijk op een rij gezet. In welk museum vind je de beste collectie vooroorlogse theateraffiches? Welk museum is trouwens zelf het meest interessant vanwege de spraakmakende architectuur? Maar ook de beste winkeladressen, de opvallendste designhotels en restaurants met adembenemende architectuur vind je in deze gids. Architectuurliefhebbers kunnen hun hart ophalen met wandelingen langs de architectonische iconen – van de spraakmakende nieuwkomers als de Rotterdamse Markthal en De Rotterdam zelf tot de Utrechtse campusgebouwen van onder meer UNStudio en – daar is-ie weer – Rem Koolhaas, maar natuurlijk ook de nieuwste trots van Amsterdam: het Eye Filmmuseum aan het IJ.

Rotterdam blinkt uit in baanbrekende architectuur en nergens is het zo relaxed winkelen als in de Amsterdamse ‘9 straatjes’, voor de echte insider zijn dit gebaande paden. Daarom zijn ook die kleine, onbekende plekjes opgenomen, zoals die ene bakkerswinkel met dat sloophoutinterieur van Piet Hein Eek of die uit juttershout opgetrokken strandtent in Amsterdam-Noord met biobier en ecopizza's. En vind

je ook aparte pagina's met bijvoorbeeld de beste boekwinkels of alle restaurants van die ene vernieuwende interieurarchitect. Natuurlijk is Nederland groter dan de vier 'randsteden' en dus vind je hier ook de beste adressen in Enkhuizen, Breda en Groningen. Maar je vindt in MUST niet elke designshop of opzienbarend gebouw – dit is tenslotte een gids en geen naslagwerk.

Verrassend zijn ook de insidertips van diverse Nederlandse ontwerpers. Waar drinkt sieradenontwerper Ted Noten zijn biertje en waar kun je *elbow rubbing* met Richard Hutten tijdens een lunch in een overdekte moestuin? Waar kun je slapen tussen de lakens van Marcel Wanders, maar ook: wat is de favoriete galerie in Arnhem van meubelontwerper Ineke Hans? Je vindt het allemaal in dit boek met de beste design en architectuur in Nederland.

Tot slot: laat je niet misleiden door de titel MUST. Alle adresjes zijn weliswaar een 'must' – alleen niet omdat het moet, maar omdat ze zo leuk zijn.

Jeroen Junte

AMSTERDAM

SILODAM

P 64

amsterdam

must...

develop

Het is nog lang niet klaar. En strikt genomen is het Hembrugterrein ook geen Amsterdam maar Zaandam. Maar het Hembrugterrein wordt dé nieuwe en creatieve hub. De oude kazernesgebouwen van deze voormalige munitiefabriek zijn deels opgeknapt tot werkplekken, showrooms en galleries, al valt er de komende jaren nog heel wat te verbouwen. Dé trekker is Dutch Design Year, een winkel met een zorgvuldig geselecteerde designcollectie van jonge ontwerpers, aangevuld met vintage. Grenzend aan deze winkel met post-industriële vibe ligt de werkplaats van ontwerper Dirk van der Kooij. Door de grote ramen is goed te zien hoe met afgedankte robotarmen uit Chinese fabrieken stoelen en lampen van gerecycled plastic worden gemaakt. Daarnaast wordt op het Hembrugterrein elk jaar in juni Design District georganiseerd, een vakbeurs voor het interieur. Ook staan in de toekomst theatervoorstellingen en andere evenementen gepland.

www.hembrugontwikkelt.nl

see

- 16 MOOOI GALLERY
- 17 THE FROZEN FOUNTAIN
- 18 DROOG GALLERY
- 19 FOAM FOTOGRAFIEMUSEUM
EYE FILM INSTITUUT NEDERLAND
- 20 RIJKSMUSEUM
STEDELIJK MUSEUM
AMSTERDAM
- 21 INSIDER TIPS:
studio drift
- 22 ARCAM
PAKHUIS DE ZWIJGER
- 23 HUIS MARSEILLE
INSIDER TIPS:
ted noten
- 24 STADSARCHIEF AMSTERDAM
MUSEUM VAN LOON
- 25 GO GALLERY
BIJZONDERE COLLECTIES UVA
GALERIE RA
- 26 GALERIE ROB KOUDIJS
TUSCHINSKI
MUSEUM HET REMBRANDTHUIS
- 27 TASSENMUSEUM HENDRIKJE
BEURS VAN BERLAGE
STEDELIJK MUSEUM BUREAU
AMSTERDAM

shop

- 30 BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN
ATHENAEUM NIEUWSCENTRUM
- 31 ARCHITECTURA & NATURA
MENDO
BOEKHANDEL ROBERT PREMSELA
- 32 OVERTOOM
FRIDAY NEXT
- 33 HIP WONEN
FABRICATI
- 34 DE 9 STRAATJES
HESTER VAN EEGHEN

- 35 DR. WONEN
VAN RAVENSTEIN
- 36 POL'S POTTEN
BEBOP
- 37 MATTER .OF MATERIAL
INSIDER TIPS:
**scholten
& baijings**
- 38 DE HALLEN
WONDERWOOD
- 39 ART DECO DJOEKE WESSING
OODE
- 40 SPRMRKT
THINKING OF HOLLAND
- 41 MOBILIA WOONSTUDIO
EDHA
ANNO DESIGN
- 42 UNITED NUDE
HANS APPENZELLER
ART & FLOWERS
- 43 DESIGN 020
PAPABUBBLE
HUTSPOT

eat & drink

- 46 OOST WEST, NOORD BEST
PLLEK
- 47 HOTEL DE GOUDFAZANT
DE CEUVEL
NOORDERPARKKAMER
- 48 CONCRETE
MAZZO
- 49 ENVY
NOMADS
VYNE
- 50 INSIDER TIPS:
rob wagemans
DE KAS
- 51 DAUPHINE
DE CULINAIRE WERKPLAATS
BAR BAARSCH

- 52 HARKEMA
CAFÉ GEORGE
BURGERMEESTER
- 53 BRIDGES
INSIDER TIPS:
lex pott
- 54 NACIONAL
SUPPERCLUB
- 55 SKY LOUNGE
JIMMY WOO
HUGO'S BAR & KITCHEN
- 56 DE BAKKERSWINKEL
NJOY COCKTAILBAR
- 57 CAFÉ-RESTAURANT AMSTERDAM

sleep

- 60 LLOYD HOTEL
CONSERVATORIUM HOTEL
- 61 THE DYLAN
WOW
THE COLLEGE HOTEL
- 62 VOLKSHOTEL
CITIZENM
ART'OTEL
- 63 ANDAZ
HOTEL THE EXCHANGE

walk

- 64 ARCHITECTUURWANDELINGEN
DE IJ-OEVERS
- 68 DE ZUIDAS

see

Schrik niet als achter een raam in de Westerstraat opeens een levensecht paard met een schemerlamp op zijn hoofd achter het raam staat. In 2008 opende de bekende ontwerper Marcel Wanders zijn imperium in het hart van de Jordaan. En in de wondere wereld van Wanders is alles mogelijk – dus ook een lamp in de vorm van een metershoog paard in de etalage van zijn showroom, pardon: gallery. Met medewerking van de gemeente kreeg Wanders in 2008 de beschikking over dit voormalige schoolgebouw. Op de bovenste vier verdiepingen bevinden zich kantoren en studio's voor creatieve bedrijven, waaronder ook de ontwerpstudio van Wanders zelf. De begane grond is ingericht als showroom/gallery van het designlabel Moooi, waarvan Wanders mede-eigenaar en art director is.

The Frozen Fountain is de bekendste designwinkel van Nederland. Neem alleen al de locatie: een dubbelloopse pijpenla, twee grachtenpanden breed, twee verdiepingen hoog, met een totale oppervlakte van meer dan 600 vierkante meter. Verdeeld over maar liefst zes ruimtes over twee verdiepingen biedt de 'Frozen', zoals Amsterdammers de winkel liefkozend noemen, alles voor het interieur – van theekopje tot ligbank en van toiletspiegel tot schemerlamp. Zelfs de wanden zijn de afgelopen twintig jaar zo goed als dichtgeslibd met kasten en planken vol design.

Onderscheidend is vooral het grote assortiment design van individuele ontwerpers, variërend van het sloophoutdesign van Piet Hein Eek tot de unieke vilten wandkleden van Claudy Jongstra. Ondanks deze nadruk op Dutch design worden er ook meubels aangeboden van grote internationale merken als Moroso en Vitra.

Bij de oprichting in 1991 deed Droog (toen nog Droog Design) de designwereld op zijn grondvesten schudden. De avontuurlijke meubels waarbij idee en concept belangrijker waren dan esthetiek, markeerden een scherpe breuk met het gelijke Italiaanse design van de jaren 80. Droog kreeg zoveel invloed, dat het een stijl op zich werd. Een tafel was gemaakt van sloophout (Piet Hein Eek), een stoel van vodden (Tejo Remy) en Jurgen Bey maakte een kast van wegwerpkarton. Sindsdien maakten tal van Nederlandse ontwerpers hun internationale doorbraak onder de vleugels van Droog. De Droog Gallery, verdeeld over drie monumentale panden, oogt dan ook als een museum over de recente geschiedenis van Dutch design. Daarnaast worden er hedendaagse producten van meer dan vijftig ontwerpers uit de hele wereld verkocht. Op de eerste verdieping is een restaurant.

FOAM FOTOGRAFIEMUSEUM

KEIZERSGRACHT 609
 1017 DS AMSTERDAM
 (020) 5516500
 FOAM.ORG

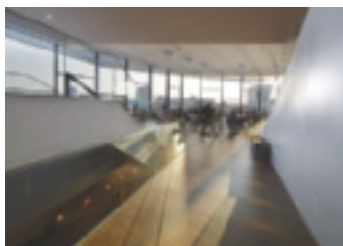
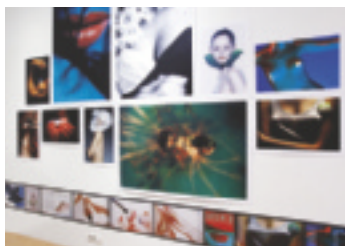
Foam is dé plek in Amsterdam voor fotografie in al haar gedaanten: van documentair tot mode, van eigentijds tot historisch. Naast grote tentoonstellingen waarin het werk van wereldberoemde fotografen gepresenteerd wordt, toont Foam ook jong talent in kleinere, snel wisselende exposities. Het museum pretendeert niet gecompliceerd te zijn, maar wel kritisch en inspirerend. Daarnaast organiseert Foam regelmatig debatten en lezingen. Check ook het Foam Magazine dat verkrijgbaar is in de betere (Amsterdamse) boekhandels.

EYE FILM INSTITUUT NEDERLAND

IJ PROMENADE 1
 1031 KT AMSTERDAM
 (020) 5891400
 EYEFILM.NL

In de kromming van het IJ, de brede rivier die Amsterdam doorsnijdt, staat sinds 2012 het EYE Film Instituut Nederland. Naast een bioscoop en een museum met een inventieve en interactieve opstelling voor bezoekers van 8 tot 80 jaar, heeft dit witte gebouw een restaurant en terras met een van de mooiste panorama's van de stad. Het futuristische gebouw van het Oostenrijkse architectenbureau Delugan Meissl heeft een spannende gevel van duizend ton staal waar de bioscoopzalen grillig uitsteken. Bezoek het amfitheater met eettafels en intieme zitjes om door het panoramavenster – dat oogt als een bioscoop scherm –

te genieten van een filmisch uitzicht op het IJ en de oude binnenstad. Het warme houten interieur gaat wonderwel samen met de hoekige, witte buitenkant. Met het glanzend witte EYE heeft de Noordelijke IJ-oever eindelijk een eigentijdse eyecatcher.

RIJKSMUSEUM
MUSEUMSTRAAT 1
1071 XX AMSTERDAM
(0900) 0745
RIJKSMUSEUM.NL

STEDELIJK MUSEUM AMSTERDAM
MUSEUMPLEIN 10
1071 DJ AMSTERDAM
(020) 5732911
WWW.STEDELIIK.NL

Het zal niemand zijn ontgaan: het Rijksmuseum is weer open. De nationale schatkamer biedt naast de grote meesters ook een indrukwekkend overzicht van allerhande kunstnijverheid uit voorgaande eeuwen – van peperdure poppenhuizen tot een unieke wapencollectie – ook een beknopt overzicht van design in de twintigste eeuw met werk van grootheden als Gerrit Rietveld, Constant en

Friso Kramer maar ook hedendaagse ontwerpers als Maarten Baas en Joris Laarman. Het Rijksmuseum heeft zich gevestigd in het rijtje illustere musea als het Prado, Victoria & Albert en de Hermitage – dankzij de weergalozes renovatie door het Spaanse architectenbureau Cruz y Ortiz.

Meer dan zeven jaar duurde de uitbreiding van het Stedelijk Museum en al die tijd was het monumentale gebouw aan het Museumplein gesloten. Maar nu kan het vermaarde museum voor moderne kunst eindelijk wraak nemen met de waanzinnige aanbouw van de architecten Benthem & Crouwel. Bijzonder is ook het museumcafé dat is ingericht door ontwerp bureau Concern.

